

Operaprimadonnan Sundelius minnessten har hittat hem

En minnessten över den världsberömda sångerskan Marie Sundelius från Karlstad sattes upp vid det hus på Herrhagen där hon bodde under sina första tio år. Huset brann ned och stenen den försvann spårlöst. I många år. I dag är den mirakulöst återfunnen.

På golvet bredvid Hasse Olssons, Karlstad Lever, skrivbord står en granitsten. Inte vilken sten som helst ska det visa sig. Böjer man sig ned kan man läsa, likt på en gravsten, ett ingraverat budskap: "Här föddes den världsberömda sångerskan Maria Lovisa Sundelius f. Sundberg 4:2 -82. Av John Ericsson föreningen New York och Filipstad Sept 17-32."

Alltså ett minnesmärke över en stjärna av internationell klass. En kvinna från Karlstad som kallas för en "Metropolitan-primadonna" i Mats Ronges bok Det gamla Carlstad.

Medverkade i Carmen

Marie Sundelius föddes 1882 i Karlstad och bodde under sina första levnadsår på Fahlgrängsgatan 4 på Herrhagen. I tioårsåldern flyttade hon med sin familj till Amerika där hon senare fick musikalisk utbildning. Hennes stora genombrott kom 1917 då hon spelade Michaela i Carmen. Mats Ronge skriver att recensenterna i de stora tidningarna öste komplimanger över Karlstadsdottern.

Marie Sundelius kom att bli ett frekvent namn på de stora operascenerna. Vid ett par tillfällen var hon i Karlstad för

att besöka vänner och släkt och även för att låta Karlstadsborna njuta av hennes stämna.

Fick en minnesskylt

För att uppmärksamma att sångfågeln kom från Karlstad sattes, på initiativ av John Ericsson föreningen New York och Filipstad, en minnesskylt upp vid huset på Fahlgrängsgatan 4 där hon bott i Karlstad. Detta redan 1932.

Men huset kom att rivas efter en

OPERAPRIMADONNA. Marie Sundelius föddes i Karlstad 1881 men flyttade med sin familj till Amerika i tioårsåldern där hon kom att skolas i operans värld. Vid 27 års ålder fick hon sitt musikaliska genombrott i Carmen.

Foto: UR MATS RONGES DET GAMLA CARLSTAD

MINNESSTEN ÅTERFUNNEN. "Här föddes den världsberömda sångerskan Maria Lovisa Sundelius f. Sundberg 4:2 -82. Av John Ericsson föreningen New York och Filipstad Sept 17-32" står det att läsa på stenen.

brand och i samma veva försvann skylten. Vart den tagit vägen var det ingen som visste, förrän alldeles nyligen.

Hans Olsson berättar:

- Det började med en tidningsartikel i NWT i oktober. En Karlstadsbo vid namn Carl-Erik Svensson mindes stenen från sin barndom och efterlyste den, berättar Hans Olsson som själv läste artikeln.

- Många med honom har pratat om den här skylten under åren och undrat

HÄR HÖR STENEN HEMMA. På Fahlgrängsgatan 4 på Herrhagen stod en gång en minnesskylt över den internationellt kända operasångerskan Maria Sundelius. Hans Olsson på Karlstad Lever berättar om hur den försvann efter att huset där hon bott brann ned, i dag är stenen återfunnen och finns tills vidare i förvar på hans kontor.

Foto: SOFIE HAGMAN

vad som hände med den efter branden.

Svaret - det skulle snart trilla ned rakt i hans famn.

- En dag i november kom en ung kille som jobbar på Karlstads Energi in på mitt kontor och berättade att han läst artikeln om stenen. "Den har jag sett i flera år den" sa han till mig.

Hämtade hem den

I en undercentral för fjärrvärme på Karlagatan, bara ett hundratal meter från Hans Olssons kontor på Gjuteriet, fanns stenen.

- Den nuvarande fastighetsägaren gjorde inget anspråk på stenen så jag hämtade hit den.

Fastigheten låg granne med familjen Sundbergs hus där minnesstenen stod och förmodligen hade någon flyttat över den efter branden. Ett enkelt agerande som uppenbarligen inte noterades av omgivningen.

Vad som händer med stenen nu är inte helt klart men Hasse Olsson har lämnat över ärendet till kommunens skyltgrupp. Förhoppningen är att Marie Sundelius sten snart ska hitta ut från Gjuteriet och tillbaka till den plats där den brukade stå. En god chans att sprida lite stjärnglans över kvarteret i Herrhagen.

SOFIE HAGMAN